



Βρυξέλλες, 20 Ιανουαρίου 2021
(OR. en)

5487/21

ECOFIN 56
UEM 15

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	20 Ιανουαρίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 32 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Το ευρωπαϊκό οικονομικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα: προώθηση του ανοικτού χαρακτήρα, της ισχύος και της ανθεκτικότητας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 32 final.

σνημμ.: COM(2021) 32 final



Βρυξέλλες, 19.1.2021
COM(2021) 32 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Το ευρωπαϊκό οικονομικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα: προώθηση του ανοικτού
χαρακτήρα, της ισχύος και της ανθεκτικότητας**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η «γεωπολιτική Επιτροπή» της προέδρου κ. von der Leyen έχει ως στόχο την ενίσχυση του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στην παγκόσμια σκηνή. Το γεωπολιτικό πλαίσιο έχει μεταβληθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες και συντελέστηκαν σημαντικές τεχνολογικές και κοινωνικές αλλαγές. Η παγκόσμια οικονομία γίνεται ολοένα και πιο πολυπολική και η βραχυπρόθεσμη επιδίωξη ικανοποίησης μονομερών συμφερόντων από συγκεκριμένους παράγοντες μπορεί να υπονομεύσει την αποτελεσματική πολυμερή συνεργασία.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής του Μαΐου 2020 με τίτλο «Η ώρα της Ευρώπης: ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά»¹ επισήμανε, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη η ΕΕ να οικοδομήσει και να διατηρήσει την «**ανοικτή στρατηγική αυτονομία**» της. Η ΕΕ διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διαμόρφωση του συστήματος παγκόσμιας διακυβέρνησης και την ανάπτυξη αμοιβαία επωφελών διμερών σχέσεων, προστατεύοντας ταυτόχρονα την ίδια από αθέμιτες και καταχρηστικές πρακτικές. Αυτό συμβαδίζει με τη δέσμευση της ΕΕ για μια πιο ανθεκτική και ανοικτή παγκόσμια οικονομία, την εύρυθμη λειτουργία των διεθνών χρηματοπιστωτικών αγορών και το βασιζόμενο σε κανόνες πολυμερές σύστημα.

Η παρούσα ανακοίνωση περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να ενισχύσει την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της στον μακροοικονομικό και χρηματοπιστωτικό τομέα, **προωθώντας τον διεθνή ρόλο του ευρώ, ενισχύοντας τις υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ, βελτιώνοντας την εφαρμογή και επιβολή των καθεστώτων κυρώσεων της ΕΕ** και αυξάνοντας την ανθεκτικότητα της ΕΕ έναντι των επιπτώσεων της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής μονομερών κυρώσεων από τρίτες χώρες². Η ανακοίνωση αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου συνόλου δράσεων για την ενίσχυση της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας και της ανθεκτικότητας της ΕΕ³.

Πρώτον, ένας ισχυρότερος διεθνής ρόλος του ευρώ αναμένεται να προστατεύσει την οικονομία από τους συναλλαγματικούς κλυδωνισμούς και να μειώσει την εξάρτηση από άλλα νομίσματα, καθώς και να εξασφαλίσει χαμηλότερο κόστος συναλλαγών, χρηματοδότησης και διαχείρισης κινδύνων. Επίσης, αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη κοινών στόχων σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως η ανθεκτικότητα του διεθνούς νομισματικού συστήματος, ένα σταθερότερο και πιο διαφοροποιημένο παγκόσμιο νομισματικό σύστημα και ευρύτερες επιλογές για τους φορείς της αγοράς, καθιστώντας την παγκόσμια οικονομία λιγότερο ευάλωτη.

¹ COM(2020) 456, «Η ώρα της Ευρώπης: ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

² Νομοθετικά ή κανονιστικά μέτρα που επιδιώκουν να εφαρμοστούν πέρα από το έδαφος ενός κράτους και χωρίς επαρκή συνάφεια με τη χώρα αυτή, θεωρούνται συνήθως «εξωεδαφικά» μέτρα.

³ Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνεται η επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής, η κοινή ανακοίνωση για την ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στο βασιζόμενο σε κανόνες πολυμερές σύστημα, η επικαιροποιημένη βιομηχανική στρατηγική και ψηφιακές στρατηγικές, καθώς και το νέο θεματολόγιο ΕΕ-ΗΠΑ για την παγκόσμια αλλαγή. Μια μακροπρόθεσμη και οριζόντια προοπτική για την ενίσχυση της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης θα παράσχει η έκθεση στρατηγικών προβλέψεων 2021 της Επιτροπής.

Η επιτυχία του ευρώ ως σταθερού και αξιόπιστου νομίσματος αναδεικνύει το γεγονός ότι ήδη διαδραματίζει σημαντικό ρόλο πέρα από τα σύνορα της ΕΕ και της ζώνης του ευρώ. Το ευρώ είναι το δεύτερο πιο διαδεδομένο νόμισμα όσον αφορά το μερίδιό του στις παγκόσμιες πληρωμές. Το μερίδιο του ευρώ στις παγκόσμιες πληρωμές ανήλθε σε 38 % περίπου τον Νοέμβριο του 2020⁴. Το μερίδιο του ευρώ στην κατοχή, σε παγκόσμιο επίπεδο, συναλλαγματικών αποθεματικών ανέρχεται επί του παρόντος σε 20 %, περίπου⁵.

Δεύτερον, ένας χρηματοπιστωτικός τομέας που λειτουργεί ευρύθμως δεν αποτελεί μόνο βασικό παράγοντα για την παροχή χρηματοδότησης και επενδύσεων για την ευρωπαϊκή οικονομία: αποτελεί σημαντικό εφαλτήριο για την ευημερία των επιχειρήσεων και των πολιτών της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο. Αξίζει να σημειωθεί ότι έχει επίσης καθοριστική σημασία για την παροχή ισχυρών κινήτρων για καινοτομία στην ψηφιακή οικονομία και για την προώθηση της πράσινης μετάβασης, όπως περιγράφεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία⁶. Επιπλέον, η αποχώρηση από την ΕΕ του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ), το οποίο αποτελούσε σημαντικό χρηματοπιστωτικό κέντρο, ενισχύει την ανάγκη για περαιτέρω εμβάθυνση των κεφαλαιαγορών της Ένωσης. Τρίτον, η ταχύτερη, ισχυρότερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή και επιβολή των κυρώσεων της ΕΕ⁷, καθώς και μια ισχυρότερη πολιτική για την αντιμετώπιση της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής μονομερών κυρώσεων και άλλων μέτρων από τρίτες χώρες θα ωφελήσει τον στόχο της ΕΕ για την ανοικτή στρατηγική αυτονομία και ανθεκτικότητα. Η ενίσχυση της εργαλειοθήκης εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ συμβαδίζει με τον διεθνή ρόλο του ευρώ και έναν ανθεκτικό χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς παρέχει στην ΕΕ τη δυνατότητα να υπερασπίζεται τα συμφέροντά της σε διεθνές επίπεδο και να υπεραμύνεται των αξιών της, χρησιμοποιώντας όλα τα εργαλεία που διαθέτει.

Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 είχε πολλές συνέπειες. Πρώτον, επισήμανε τα πιθανά οφέλη ενός διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος πολλών νομισμάτων, το οποίο θα μετριάξει καλύτερα τις χρηματοοικονομικές εντάσεις και τους κινδύνους για τη σταθερότητα. Δεύτερον, η μείωση των αποτιμήσεων εταιρειών της ΕΕ κατά τη διάρκεια της κρίσης αύξησε τον κίνδυνο επιθετικής εξαγοράς ορισμένων στρατηγικών εταιρειών της ΕΕ, με κίνδυνο απώλειας τεχνογνωσίας και διαταραχής σε διάφορες αλυσίδες αξίας.

Ωστόσο, η πανδημία αποκάλυψε επίσης τα δυνατά σημεία της ΕΕ. Η ΕΕ εφαρμόζει συντονισμένη αντίδραση στην κρίση και στις οικονομικές επιπτώσεις της. Με τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό και την πρωτοβουλία Next Generation EU, η ΕΕ παρείχε τη μεγαλύτερη δέσμη κινήτρων που έχει θέσει ποτέ σε εφαρμογή για να ενισχύσει την ανάκαμψη και να θέσει τα θεμέλια για μια σύγχρονη και πιο βιώσιμη ΕΕ. Η αντιμετώπιση της κρίσης ενισχύει την ανθεκτικότητα της ΕΕ, αποδεικνύεται έντονα

⁴ Swift RMB Tracker, Δεκέμβριος 2020: Live and delivered, MT 103 and MT 202 (Customer initiated and institutional payments), (Μηνύματα SWIFT MT 103 και MT 202 για πληρωμές πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων) με εξαίρεση τις πληρωμές εντός της ζώνης του ευρώ

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, «19η ετήσια επισκόπηση του διεθνούς ρόλου του ευρώ» (Ιούνιος 2020), διαθέσιμη (μόνο στα αγγλικά) στη διεύθυνση: <https://www.ecb.europa.eu/pub/ire/html/ecb.ire202006~81495c263a.en.html>

⁶ COM(2019) 640, «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

⁷ Αναφέρονται ως «περιοριστικά μέτρα» στο άρθρο 215 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

καθησυχαστική για τις αγορές και τους οικονομικούς παράγοντες και προωθεί την εμπιστοσύνη των επενδυτών στην ΕΕ και στο ευρώ.

Επίσης, η αντιμετώπιση της κρίσης μετατρέπει την ΕΕ σε σημαντικό παράγοντα στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Έως τον Νοέμβριο 2020, η Επιτροπή προέβη ήδη στην έκδοση κοινωνικών ομολόγων ύψους 39,5 δισ. EUR σε τρεις δόσεις, από τα συνολικά προβλεπόμενα 100 δισ. EUR, στο πλαίσιο του μέσου EU SURE για να συμβάλει στην προστασία των θέσεων απασχόλησης και στη διατήρηση των ατόμων στην εργασία τους. Το ενδιαφέρον των επενδυτών για τα μέσα αυτά υπήρξε εξαιρετικά έντονο, αντανakλώντας επίσης την υψηλή βαθμολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας των ομολόγων της Ένωσης. Για τη χρηματοδότηση του Next Generation EU, η Επιτροπή θα δανειστεί στις κεφαλαιαγορές έως 750 δισ. EUR για λογαριασμό της Ένωσης στη διάρκεια της περιόδου 2021-2026. Η έκδοση αυτή παρέχει την ευκαιρία να καθιερωθεί ένα παγκόσμιο σημείο αναφοράς (καμπύλη απόδοσης) για διεθνείς επενδυτές που αναζητούν επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία σε ευρώ.

2. ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΗ ΕΕ

Τα θεμέλια μιας ανθεκτικής ΕΕ θέτουν η μεγάλη ενοποιημένη εσωτερική αγορά, που βασίζεται σε ορθές οικονομικές αρχές, το αξιόπιστο και προβλέψιμο νομικό σύστημα και το κράτος δικαίου. Την ίδια στιγμή, η ΕΕ καλείται να γίνει αποτελεσματικότερη ως προς την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της στους τομείς αυτούς και την προβολή τους στον έξω κόσμο.

Βασικός στόχος της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ είναι η διαφύλαξη και εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς, η οποία στηρίζει το ευρώ και το άνοιγμα της ΕΕ στο εμπόριο και στις επενδύσεις με τον υπόλοιπο κόσμο. Κάθε πολιτική που βελτιώνει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς ενισχύει το βάθος και τη ρευστότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών, προωθεί την οικονομική ανάπτυξη και διασφαλίζει τη χρηματοπιστωτική και δημοσιονομική σταθερότητα, ενώ ενισχύει επίσης τη γεωστρατηγική και οικονομική επιρροή της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται πολιτικές με στόχο την προετοιμασία της ΕΕ για μελλοντικές προκλήσεις, και ιδίως την προώθηση της ψηφιακής οικονομίας και της πράσινης μετάβασης, την παροχή σε επιχειρήσεις και ιδιώτες ευκαιριών βιώσιμης ανάπτυξης και οφελών αποδοτικότητας, εντός της ΕΕ και πέραν αυτής.

Για την ενίσχυση της ενιαίας αγοράς, η ευρωπαϊκή οικονομία χρειάζεται συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο υψηλότερων επιδόσεων, καθώς και ισχυρότερη βιομηχανική και τεχνολογική παρουσία σε στρατηγικούς τομείς, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η υπερυπολογιστική και οι υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται επίσης να αδράξει τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται για την οικονομία, δημιουργώντας κοινούς ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων και υποδομές και υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του χρηματοοικονομικού τομέα αποτελεί βασικό στοιχείο της ανθεκτικότητάς της και εξαρτάται από το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ, το οποίο διευκολύνει την καινοτομία, προωθεί τον χρηματοοικονομικό τομέα βάσει δεδομένων και ενισχύει την ανθεκτικότητα στον κυβερνοχώρο. Ταυτόχρονα, οι εργασίες της ΕΕ για τον οικολογικό προσανατολισμό των χρηματοπιστωτικών αγορών και τη διασφάλιση πιο βιώσιμης χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης διαφάνειας λόγω της ταξινόμησης της ΕΕ για βιώσιμες επενδύσεις, θα έχουν καθοριστική σημασία όσον αφορά την παροχή ισχυρών κινήτρων στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και την επακόλουθη κρίση του δημόσιου χρέους και έπειτα, η ΕΕ σημείωσε σημαντική πρόοδο στη βελτίωση της θεσμικής της οργάνωσης, καθιστώντας τη ζώνη του ευρώ πιο ελκυστική για διεθνείς επενδυτές. Εξακολούθησε να ενισχύει και να εμβαθύνει την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) βάσει ενός πλαισίου συντονισμού της οικονομικής πολιτικής που λειτουργεί ικανοποιητικά και ενός αποτελεσματικού και σταθερού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει: την Τραπεζική Ένωση, η οποία ενισχύει και ενοποιεί την εποπτεία των τραπεζών και τη διαχείριση κρίσεων στη ζώνη του ευρώ· την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η οποία διευρύνει την πρόσβαση σε κεφάλαια και την κινητικότητα των κεφαλαίων σε ολόκληρη την ΕΕ· και τη δημιουργία και, στη συνέχεια, την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας για την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ με σκοπό την πρόληψη κρίσεων στη ζώνη του ευρώ. Σε όλα αυτά τα μέτωπα έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος. Ωστόσο, ακόμη δεν έχει αναπτυχθεί πλήρως το δυναμικό της περαιτέρω ολοκλήρωσης στους εν λόγω κίριους τομείς. Σημαντικά κομμάτια που λείπουν είναι, για παράδειγμα, η δημιουργία Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης Καταθέσεων, η απλούστευση της πρόσβασης σε αγορές μετοχών για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η διευκόλυνση των μακροπρόθεσμων επενδύσεων και η σύγκλιση των πλαισίων αφερεγγυότητας σε ολόκληρη την Ένωση. Επιπλέον, η ταχεία εφαρμογή του κοινού μηχανισμού ασφάλειας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και η ανάπτυξη μέσων για την παροχή ρευστότητας κατά την εξυγίανση θα ενισχύσουν την αξιοπιστία του πλαισίου εξυγίανσης.

Βασική δράση 1: Ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και επίτευξη περαιτέρω σημαντικής προόδου όσον αφορά την Ένωση Κεφαλαιαγορών ως μέσο στήριξης της ανθεκτικότητας της ΕΕ και εμβάθυνσης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Έχουν προκύψει νέες προκλήσεις. Η πανδημία COVID-19 αποτελεί κατά πρώτο και κύριο λόγο ανθρώπινη τραγωδία με μακροχρόνιες επιπτώσεις για τους ανθρώπους και την κοινωνία. Είναι επίσης πιθανό να αφήσει ανεξίτηλα σημάδια στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία. Ως εκ τούτου, η ΕΕ στηρίζει τη δημιουργία ενός νέου, ισχυρότερου και πιο βιώσιμου οικονομικού μοντέλου. Με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, υπάρχει επιτακτική ανάγκη και ευκαιρία ανάπτυξης υποδομών στις εγχώριες αγορές. Τα εργαλεία για την αντιμετώπιση των ζητημάτων αυτών πρέπει να βασίζονται σε πολιτικές ενίσχυσης της ανάπτυξης και της αποδοτικότητας και στο πλαίσιο που τις στηρίζει.

Για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, η ΕΕ δρομολόγησε το πρωτοφανές σχέδιο ανάκαμψης Next Generation EU. Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελεί το μεγαλύτερο πρόγραμμα του σχεδίου ανάκαμψης με δάνεια και επιχορηγήσεις για τα κράτη μέλη ύψους έως και 672,5 δισ. EUR για τη χρηματοδότηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που ενσωματώνονται στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και να αντιμετωπίσουν τις κύριες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που έχουν εντοπιστεί μέσω του πλαισίου της ΕΕ για τη διακυβέρνηση και τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής. Η έκδοση υψηλής ποιότητας ομολόγων σε ευρώ στο πλαίσιο του Next Generation EU θα προσδώσει σημαντικό βάθος και ρευστότητα στις κεφαλαιαγορές της ΕΕ και θα καταστήσει αυτές και το ευρώ ελκυστικότερα για τους επενδυτές. Η έκδοση από την ΕΕ μπορεί επίσης να στηρίζει μεγαλύτερο άνοιγμα των

διεθνών επενδυτών στην ΕΕ, παρέχοντας τη συνιστώσα χαμηλού κινδύνου των ισορροπημένων χαρτοφυλακίων και την ιδιότητα του αποθεματικού νομίματος⁸.

Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης επικαιροποίηση του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών⁹, τη στρατηγική πληρωμών λιανικής για την ΕΕ¹⁰ και τη στρατηγική ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών¹¹. Στις αρχές του 2021, πρόκειται να εγκρίνει ανανεωμένη στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Η δέσμη μέτρων για την ανάκαμψη των κεφαλαιαγορών¹² τροποποίησε τους κανόνες της ΕΕ για τις κεφαλαιαγορές με σκοπό να βοηθήσει τις εταιρείες της ΕΕ να συγκεντρώσουν κεφάλαια σε δημόσιες αγορές, να στηρίξει τη δανειοδοτική ικανότητα των τραπεζών και να ενισχύσει τις επενδύσεις κατά τη διάρκεια της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19. Η δέσμη μέτρων για τις τράπεζες¹³ έχει επίσης ως στόχο να διευκολύνει τη χορήγηση δανείων στην οικονομία.

Οι χρηματοπιστωτικές αγορές διαδραματίζουν επίσης καίριο ρόλο στις φιλοδοξίες της ΕΕ για το κλίμα και το περιβάλλον. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και οι στόχοι της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα¹⁴ θα επιφέρουν σημαντικές αλλαγές στο εμπόριο ενεργειακών προϊόντων της ΕΕ, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη εκκολλαπτόμενων αγορών, όπως του υδρογόνου, και την αύξηση της ανάγκης για ισχυρές στρατηγικές αλυσίδες εφοδιασμού ανανεώσιμης ενέργειας και άλλων τεχνολογιών που έχουν καίρια σημασία για την πράσινη μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ. Ο εν λόγω οικονομικός

⁸ Βλ. επίσης: SWD(2020) 276, «Analysis of the euro area economy (Ανάλυση της οικονομίας της ζώνης του ευρώ)», κεφάλαιο 5, έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει το έγγραφο COM(2020) 746 (Σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ).

⁹ COM(2020) 590: «Ένωση Κεφαλαιαγορών για τα άτομα και τις επιχειρήσεις — νέο σχέδιο δράσης», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

¹⁰ COM(2020) 592: «Στρατηγική πληρωμών λιανικής για την ΕΕ», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

¹¹ COM(2020) 591: «Στρατηγική ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών για την ΕΕ», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

¹² Η εν λόγω δέσμη μέτρων διευκολύνει τη στήριξη των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων από τις κεφαλαιαγορές ώστε να ανακάμψουν από την κρίση. Στη δέσμη μέτρων περιλαμβάνονται οι εξής κανονισμοί που αφορούν στοχευμένες τροποποιήσεις των κανόνων για τις κεφαλαιαγορές, και ιδίως ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/2401, ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/2402, ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/1129 και η οδηγία 2014/65/ΕΕ.

¹³ Στόχος της εν λόγω δέσμης μέτρων είναι να διασφαλιστεί η δυνατότητα των τραπεζών να εξακολουθήσουν να δανείζουν χρήματα για τη στήριξη της οικονομίας και να συμβάλλουν στον μετριασμό των σημαντικών οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορονοϊού. Περιλαμβάνει την ανακοίνωση COM(2020) 169, μια ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με το λογιστικό πλαίσιο και το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας της ΕΕ, καθώς και στοχευμένες βραχυπρόθεσμες τροποποιήσεις των τραπεζικών κανόνων της ΕΕ, ιδίως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

¹⁴ Τον Σεπτέμβριο 2020 η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τουλάχιστον κατά 55 % έως το 2030, αλλάζοντας την τρέχουσα πορεία μείωσης των εκπομπών για να εξασφαλιστεί κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Η πρόταση περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση COM(2020) 562: «Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030. Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας». Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε: https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action_el

μετασχηματισμός απαιτεί σημαντικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις και τον αναπροσανατολισμό των επενδυτικών ροών σε βιώσιμα έργα.

Με βάση αυτές τις πολιτικές, η ΕΕ καλείται να εφαρμόσει πρόσθετες στοχευμένες δράσεις στους ακόλουθους τρεις πυλώνες:

- ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ, προσεγγίζοντας εταίρους τρίτων χωρών για την προώθηση της χρήσης του ευρώ, των μέσων και των δεικτών αναφοράς σε ευρώ, την υπέρβαση των φραγμών στην παγκόσμια χρήση του και την προαγωγή της θέσης του ως διεθνούς νομίσματος αναφοράς στους τομείς της ενέργειας και των εμπορευμάτων·
- περαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ και αύξηση της ανθεκτικότητάς τους, μεταξύ άλλων έναντι κάθε εξωεδαφικής εφαρμογής κυρώσεων και άλλων μέτρων τρίτων χωρών·
- περαιτέρω προώθηση της ομοιόμορφης εφαρμογής και εκτέλεσης των κυρώσεων που επιβάλλει η ΕΕ.

3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Το ευρώ αποτελεί βασικό σύμβολο και μέσο ολοκλήρωσης και αυτονομίας της ΕΕ. Υποστηρίζει τις πληρωμές για αγαθά και υπηρεσίες, την ανταλλαγή συναλλάγματος, τα δάνεια και τις συναλλαγές στην κεφαλαιαγορά. Χρησιμεύει επίσης ως νόμισμα τιμολόγησης, ως μέσο αποθήκευσης αξίας εκτός της ζώνης του ευρώ και ως αποθεματικό νόμισμα. Στην ανακοίνωση του Δεκεμβρίου 2018 με τίτλο «Η πορεία προς την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ»¹⁵ καθορίζονται βασικές δράσεις για την προώθηση του διεθνούς ρόλου του ενιαίου νομίσματος. Η ανακοίνωση συνοδεύτηκε από σύσταση για τον διεθνή ρόλο του ευρώ στον τομέα της ενέργειας¹⁶ και ακολούθησαν πέντε τομεακές διαβουλεύσεις σχετικά με τον ρόλο του ευρώ στις αγορές συναλλάγματος, στον τομέα της ενέργειας, στις αγορές πρώτων υλών, στο εμπόριο βασικών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και στον τομέα των μεταφορών¹⁷.

Από την άποψη της άσκησης νομισματικής πολιτικής, η διεύρυνση της χρήσης του ευρώ μπορεί να αποφέρει οφέλη, όπως έσοδα από την έκδοση νομίσματος, μεγαλύτερη νομισματική αυτονομία, ισχυρότερη παγκόσμια μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Η αυξημένη χρήση θα μειώσει επίσης το κόστος συναλλαγών, διαχείρισης κινδύνων και χρηματοδότησης και θα περιορίσει τον αντίκτυπο κλυδωνισμών στις τιμές

¹⁵ COM(2018) 796, «Η πορεία προς την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (σύνοδος κορυφής της ευρωζώνης), το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, διαθέσιμη στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0796&qid=1599471577340>

¹⁶ C(2018) 8111, Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον διεθνή ρόλο του ευρώ στον τομέα της ενέργειας, συνοδευόμενη από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD(2018) 483, με τίτλο «Προώθηση του διεθνούς ρόλου του ευρώ στον τομέα της ενέργειας».

¹⁷ Τα αποτελέσματα των πέντε στοχευμένων διαβουλεύσεων συνοψίζονται στο έγγραφο SWD(2019) 600 με τίτλο «Ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ. Αποτελέσματα των διαβουλεύσεων», έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

συναλλάγματος¹⁸. Τα οφέλη αυτά φαίνεται να υπερτερούν του κόστους, όπως η πίεση για την ανατίμηση του νομίσματος σε περιόδους ακραίων συνθηκών. Ο ισχυρότερος ρόλος του ευρώ θα συμβάλει επίσης στη μεγαλύτερη συστημική σταθερότητα, δεδομένου ότι διαφοροποιεί το παγκόσμιο νομισματικό καθεστώς και περιορίζει τις επιπτώσεις των ασύμμετρων κλυδωνισμών, ιδίως εκείνων που συνδέονται με τις νομισματικές πολιτικές τρίτων χωρών. Η ομαλή λειτουργία των ρυθμίσεων ρευστότητας, όπως οι διευκολύνσεις ανταλλαγής και επαναγοράς με τρίτες χώρες, προσφέρει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) τη δυνατότητα να εκπληρώνει τον στόχο της όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών, να αποτρέπει τη μετατροπή της έλλειψης ρευστότητας σε ευρώ σε κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της παγκόσμιας θέσης του ευρώ. Σε περιόδους κρίσης ρευστότητας, οι ρυθμίσεις αυτές μειώνουν τον κίνδυνο δευτερογενών επιπτώσεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές της ζώνης του ευρώ και συνιστούν σημαντικό μηχανισμό προστασίας της ρευστότητας για τρίτες χώρες που χρησιμοποιούν εκτενώς το ευρώ για χρηματοοικονομικές και εμπορικές συναλλαγές. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση του παγκόσμιου νομισματικού τοπίου θα ενισχύσει επίσης τη συνολική ανταπόκριση του διεθνούς εμπορίου στις προσαρμογές των συναλλαγματικών ισοτιμιών, ιδίως όσον αφορά τις αναδυόμενες οικονομίες¹⁹.

Έτσι, ο ισχυρότερος διεθνής ρόλος του ευρώ μπορεί να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης τάσης, στο πλαίσιο της οποίας η διαφοροποίηση του νομίσματος στην τιμολόγηση και στη χρηματοδότηση συμβάλλει στον σταθεροποιητικό ρόλο των εξωτερικών μηχανισμών αποκατάστασης της ισορροπίας και των προσαρμογών των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Με βάση τις προτάσεις που αναφέρονται στο προηγούμενο τμήμα, η Επιτροπή επεξεργάζεται πρόσθετα μέτρα για την προώθηση της χρήσης του ευρώ σε παγκόσμιο επίπεδο.

Αύξηση των συναλλαγών χρεογράφων, εμπορευμάτων και συναφών χρηματοπιστωτικών μέσων σε ευρώ

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος έμπορος στον κόσμο και αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ένα τέταρτο του παγκόσμιου εμπορίου²⁰. Το 2018, το ευρώ ήταν το πλέον χρησιμοποιούμενο νόμισμα για εξαγωγές της ΕΕ, ενώ το δολάριο ΗΠΑ χρησιμοποιήθηκε περισσότερο για εισαγωγές στην ΕΕ. Παρότι οι έμποροι έχουν την ελευθερία να επιλέγουν το νόμισμα συναλλαγών βάσει παραμέτρων της αγοράς, υπάρχει περιθώριο για την προώθηση της χρήσης του ευρώ στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ. Η ολοκλήρωση της συμφωνίας που θα διαδεχθεί τη συμφωνία του

¹⁸ 18η ετήσια επισκόπηση του διεθνούς ρόλου του ευρώ από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ιούνιος 2019), διαθέσιμη (μόνο στα αγγλικά) στη διεύθυνση: <https://www.ecb.europa.eu/pub/ire/html/ecb.ire201906~f0da2b823e.en.html#toc1>

¹⁹ Boz, E., Gopinath, G. και Plagborg-Møller, M. (2017) «Global Trade and the Dollar» (Διεθνές εμπόριο και δολάριο), έγγραφο εργασίας του ΔΝΤ, τόμος 17(239).

²⁰ Με εξαίρεση το εμπόριο εντός της ΕΕ, το 2019, το μερίδιο της ΕΕ-27 στις παγκόσμιες εξαγωγές ανήλθε σε 15,6 % για τα αγαθά και σε 22,5 % για τις υπηρεσίες, ενώ το μερίδιό της στις παγκόσμιες εισαγωγές διαμορφώθηκε στο 13,9 % για τα αγαθά και στο 21,0 % για τις υπηρεσίες. <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17>

Κοτονού²¹ θα επιτρέψει στην ΕΕ και στους εταίρους της στην Αφρική, στην Καραϊβική και στον Ειρηνικό να ενθαρρύνουν την ευρύτερη χρήση των αντίστοιχων νομισμάτων τους, και η Επιτροπή θα διερευνήσει περαιτέρω ευκαιρίες για την προώθηση της χρήσης του ευρώ στην εν λόγω περιοχή. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο αντιμετώπισης τυχόν κενών πληροφόρησης που έχει εντοπίσει όσον αφορά τις πληρωμές εμπόρων σε ευρώ. Για τον σκοπό αυτόν, μπορούν να κινητοποιηθούν οι αντιπροσωπείες της ΕΕ και μπορούν να παρασχεθούν πρόσθετες πληροφορίες μέσω της βάσης δεδομένων «Access2Markets» για την πρόσβαση στην αγορά²².

Οι αγορές εμπορευμάτων αποτελούν μία από τις κύριες πτυχές του παγκόσμιου εμπορίου. Μετά την έκδοση της σύστασης της Επιτροπής για τον διεθνή ρόλο του ευρώ, σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στον τομέα της ενέργειας όσον αφορά τη χρήση του ευρώ στις αγορές φυσικού αερίου της ΕΕ. Το μερίδιο των συμβάσεων φυσικού αερίου που υπογράφηκαν σε ευρώ αυξήθηκε από 38 % το 2018 σε 64 % το 2020²³. Οι δείκτες αναφοράς σε ευρώ επίσης αναγνωρίζονται και χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο παγκοσμίως. Για την περαιτέρω αύξηση της χρήσης του ευρώ στις συναλλαγές εμπορευμάτων, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να συζητά με τους κύριους παράγοντες σε βασικούς στρατηγικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των εμπορευμάτων, των αεροσκαφών, της υγειονομικής περίθαλψης και των πρώτων υλών κρίσιμης σημασίας για ανανεώσιμες μορφές ενέργειας.

Επίσης, υπάρχει ανάγκη διατήρησης της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ για τους συμμετέχοντες στη διεθνή αγορά. Στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης μέτρων για την ανάκαμψη των κεφαλαιαγορών, η Επιτροπή πρότείνει ορισμένα μέτρα βάσει της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID II),²⁴ με σκοπό την προώθηση μεγαλύτερων επενδύσεων και συναλλαγών. Σε αυτά περιλαμβάνεται η μείωση ορισμένων απαιτήσεων που είναι υπερβολικά επαχθείς ή παρεμποδίζουν την ανάπτυξη των κεφαλαιαγορών της ΕΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή πρότείνει την τροποποίηση των κανόνων της MiFID II που ισχύουν για τις αγορές ενεργειακών παραγώγων. Σκοπός είναι να στηριχθεί η ανάπτυξη των αγορών ενέργειας σε ευρώ και να παρασχεθεί στις εταιρείες της ΕΕ η δυνατότητα να

²¹ Στις 3 Δεκεμβρίου 2020, η ΕΕ και ο Οργανισμός των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (OACPS) κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία σχετικά με το κείμενο μιας νέας συμφωνίας εταιρικής σχέσης, η οποία θα διαδεχθεί τη συμφωνία του Κοτονού. Μόλις εγκριθεί, υπογραφεί και επικυρωθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη, η συμφωνία θα καλύπτει μεγάλο αριθμό τομέων, από τη βιώσιμη ανάπτυξη και μεγέθυνση έως τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ειρήνη και την ασφάλεια, και θα αποσκοπεί στην ενδυνάμωση κάθε περιοχής. Η συμφωνία, μετά τη θέση της σε ισχύ, θα αποτελεί το νέο νομικό πλαίσιο και θα κατευθύνει τις πολιτικές και οικονομικές σχέσεις και τις σχέσεις συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των 79 μελών του OACPS για τα επόμενα είκοσι έτη. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/el/content/kalosisoritate-stoys-hristes-toy-grafeioy-ypostirixis-gia-emporio-access2markets>.

²² Η Access2Markets είναι μια βάση δεδομένων που παρέχει σε εξαγωγείς και εισαγωγείς της ΕΕ πληροφορίες σχετικά με τους δασμούς, τους φόρους, τους κανόνες καταγωγής, καθώς και τις διαδικασίες και τις διατυπώσεις. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/el/content/shetika-me-tin-access2markets>.

²³ Τα στοιχεία βασίζονται στον υπολογισμό των υπηρεσιών της Επιτροπής βάσει των διαθέσιμων πηγών δεδομένων.

²⁴ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ.

διαχειρίζονται τους κινδύνους τους, διασφαλίζοντας παράλληλα την ακεραιότητα των αγορών εμπορευμάτων²⁵.

Με βάση την επιτυχή μεταρρύθμιση των αγορών παραγώγων επί εμπορευμάτων για την ενέργεια, ιδίως την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο, που επιτεύχθηκε στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την ανάκαμψη των κεφαλαιαγορών, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς²⁶ το 2022. Η εν λόγω επανεξέταση θα έχει ως στόχο να διευκολύνει την εμφάνιση δεικτών σε ευρώ που θα καλύπτουν βασικούς τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των εκκολαπτόμενων αγορών ενέργειας, όπως η αγορά του υδρογόνου. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει επίσης την επανεξέταση αυτή για να αξιολογήσει αν απαιτείται περαιτέρω μεταρρύθμιση με σκοπό να ενισχυθεί η ευρωστία των δεικτών αναφοράς επιτοκίων σε ευρώ. Σύμφωνα με τις διεθνείς μεταρρυθμιστικές προσπάθειες των κρίσιμων επιτοκίων διατραπεζικού δανεισμού (IBOR), η Επιτροπή θα επανεξετάζει τακτικά την αξιοπιστία όλων των κρίσιμων ή συστημικών δεικτών αναφοράς, ιδίως όταν είναι σε ευρώ.

Η Επιτροπή θα προβεί επίσης σε περαιτέρω επανεξέταση της οδηγίας MiFID/του κανονισμού MiFIR το 2021. Στο πλαίσιο αυτής της επανεξέτασης, η Επιτροπή θα προτείνει τη βελτίωση, την απλούστευση και την περαιτέρω εναρμόνιση του πλαισίου διαφάνειας των αγορών κινητών αξιών, με στόχο να αυξήσει τη διαπραγμάτευση χρεογράφων σε ευρώ σε δευτερογενείς αγορές. Η πρόταση θα περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός ενοποιημένου δελτίου συναλλαγών, ιδίως όσον αφορά εκδόσεις εταιρικών ομολόγων — μια κεντρική βάση δεδομένων, η οποία συγκεντρώνει τις διάφορες πηγές μετασυναλλακτικών στοιχείων σε μία και μόνο προβολή. Το ενοποιημένο δελτίο θα διασφαλίσει ότι θα πραγματοποιούνται περισσότερες συναλλαγές σε διαφανείς ρυθμιζόμενες πλατφόρμες, αυξάνοντας έτσι το βάθος της αγοράς και την ελκυστικότητα των κινητών αξιών σε ευρώ και για τους εκδότες και για τους επενδυτές.

Βασική δράση 2: Η Επιτροπή θα στηρίξει περαιτέρω την ανάπτυξη παραγώγων επί εμπορευμάτων σε ευρώ για την ενέργεια και τις πρώτες ύλες και θα διευκολύνει την εμφάνιση δεικτών αναφοράς και τόπων διαπραγμάτευσης σε ευρώ, που θα καλύπτουν βασικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των εκκολαπτόμενων αγορών ενέργειας, όπως του υδρογόνου.

²⁵ COM(2020) 280, πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/65/ΕΕ όσον αφορά τις απαιτήσεις παροχής πληροφοριών, την παρακολούθηση των προϊόντων και τα όρια θέσης, με σκοπό τη διευκόλυνση της ανάκαμψης από την πανδημία COVID-19. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αναπροσαρμόζουν επιμελώς το καθεστώς ορίων θέσης και το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης αντιστάθμισης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εκκολαπτόμενες αγορές που αφορούν συναλλαγές σε ευρώ μπορούν να ενισχύσουν και να παράσχουν στους παραγωγούς και στους κατασκευαστές τη δυνατότητα αντιστάθμισης των κινδύνων τους, διασφαλίζοντας παράλληλα την ακεραιότητα των αγορών εμπορευμάτων, εξαιρουμένων των γεωργικών εμπορευμάτων, ιδίως εκείνων που έχουν ως υποκείμενο μέσο τρόφιμα τα οποία προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

²⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή για τη μέτρηση της απόδοσης επενδυτικών κεφαλαίων, και για την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014.

Έκδοση από την ΕΕ και προσέγγιση επενδύτων και εκδοτών τρίτων χωρών

Με την εφαρμογή του Next Generation EU και της προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE), η ΕΕ θα αναδειχθεί σε έναν από τους σημαντικότερους εκδότες χρεωστικών τίτλων σε παγκόσμιο επίπεδο. Η επιτυχία των πρώτων εκδόσεων του μέσου SURE κατέδειξε τη ζήτηση των διεθνών επενδυτών για τα ομόλογα έκδοσης ΕΕ, κυρίως λόγω της υψηλής πιστωτικής ποιότητάς τους²⁷. Η ΕΕ θα εκδώσει νέους χρεωστικούς τίτλους ύψους σχεδόν 1 τρισ. EUR²⁸ έως το 2026. Μέσω αυτών των προγραμμάτων, η Επιτροπή θα εκδώσει ομόλογα με διαφορετική διάρκεια, συμπεριλαμβανομένων βραχυπρόθεσμων χρεογράφων.

Σε αυτή τη βάση, θα διοργανωθούν επαφές υψηλού επιπέδου με συμμετέχοντες στην αγορά, ιδίως εκτός της ΕΕ, για την προώθηση επενδύσεων σε ομόλογα σε ευρώ. Τέλος, η Επιτροπή θα παροτρύνει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τις δημόσιες αρχές, τις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και τις πολυμερείς τράπεζες να μεγιστοποιήσουν τη χρήση του ευρώ στις δραστηριότητές τους και στις αντίστοιχες εκδόσεις ομολόγων.

Το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται οι επενδύσεις και η τιμολόγηση των διεθνών συναλλαγών αποτελεί πρωτίστως επιλογή της αγοράς, καθοδηγούμενη από παράγοντες όπως η σταθερότητα και η εμπιστοσύνη στα ιδρύματα, το μέγεθος και το βάθος των κεφαλαιαγορών και η ενσωμάτωση σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας στο διεθνές εμπόριο²⁹. Η Επιτροπή θα συμμετάσχει σε διάλογο με δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους σε τρίτες χώρες για να κατανοήσει καλύτερα τα εμπόδια που δημιουργούνται για την ευρύτερη χρήση του ευρώ στις εμπορικές και χρηματοπιστωτικές σχέσεις και τον τρόπο

²⁷ Στο τέλος του 2020, η ΕΕ βαθμολογήθηκε από τους μεγαλύτερους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας ως εξής: Fitch Ratings: AAA (σταθερή προοπτική)· Moody's: Aaa (σταθερή προοπτική)· S&P: AA (θετική προοπτική)· DBRS: AAA (σταθερή προοπτική)· Scope: AAA (σταθερή προοπτική). Βλ. Ευρωπαϊκή Ένωση: Investor Presentation (Δεκέμβριος 2020) διαθέσιμη (αγγλικά μόνο) στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower/investor-relations_en.

²⁸ Το ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) θεσπίστηκε από την Ένωση για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν τις αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της έξαρσης του κορονοϊού στην επικράτειά τους. Μπορεί να παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή ύψους έως 100 δισ. EUR με τη μορφή δανείων από την ΕΕ προκειμένου τα πληττόμενα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν αιφνίδιες αυξήσεις των δημόσιων δαπανών για τη διατήρηση της απασχόλησης. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. κανονισμό (ΕΕ) 2020/672 του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μέσου προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19.

Το μέσο ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Next Generation EU) είναι ένα προσωρινό μέσο ανάκαμψης ύψους 750 δισ. EUR το οποίο συμβάλλει στην αποκατάσταση των άμεσων οικονομικών και κοινωνικών ζημιών που προκάλεσε η πανδημία του κορονοϊού. Θα παρέχει χρηματοδότηση για μέτρα και δράσεις που θα πραγματοποιηθούν όπως περιγράφεται στο σχέδιο ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, COM(2020) 456 «Η ώρα της Ευρώπης: ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά». Ο κανονισμός 2020/2094 του Συμβουλίου προβλέπει την εξής κατανομή:

– στήριξη έως 390 δισ. EUR σε τιμές 2018 με τη μορφή μη επιστρεπτέας στήριξης και επιστρεπτέας στήριξης μέσω χρηματοδοτικών μέσων και για σχηματισμό προβλέψεων για εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό·

– έως 360 δισ. EUR σε τιμές 2018 σε δάνεια προς κράτη μέλη για πρόγραμμα χρηματοδότησης της ανάκαμψης και της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας μέσω της στήριξης μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων.

²⁹ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ιούνιος 2020), βλ. ανωτέρω.

αντιμετώπισής τους. Οι πρωτοβουλίες για την προώθηση της ικανότητας της ΕΕ να εκφράζεται ομόφωνα στη διεθνή σκηνή θα συμβάλουν στην επέκταση της παγκόσμιας απήχησης του ευρώ.

Η Επιτροπή θα διοργανώσει στοχευμένους μακροοικονομικούς διαλόγους και εργαστήρια με χώρες γειτονίας, με ιδιαίτερη έμφαση στις χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της νότιας γειτονίας, δεδομένης της γεωγραφικής τους εγγύτητας και της σημασίας της ΕΕ για πολλές από αυτές ως εμπορικού εταίρου, επενδυτή και πηγής ροής εμβασμάτων και μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί επίσης στις επαφές με τον ιδιωτικό τομέα, δεδομένου ότι οι φραγμοί και οι ευκαιρίες για τη χρήση του ευρώ ενδέχεται να διαφέρουν στην προκειμένη περίπτωση. Για τον σκοπό αυτόν, θα είναι σημαντικό το δίκτυο αντιπροσωπειών της ΕΕ και η συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EEAS).

Βασική δράση 3: Η Επιτροπή θα δρομολογήσει δράσεις προσέγγισης για την προώθηση επενδύσεων σε ευρώ, τη διευκόλυνση της χρήσης του ευρώ ως νομίσματος τιμολόγησης και νομίσματος στο οποίο εκφράζονται οι επενδύσεις και την προώθηση της καλύτερης αντίληψης των εμποδίων για την ευρύτερη χρήση του. Η εν λόγω προσέγγιση θα λάβει τη μορφή διαλόγων, εργαστηρίων και ερευνών με τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, τους χρηματοπιστωτικούς ρυθμιστικούς οργανισμούς και τους θεσμικούς επενδυτές στις χώρες που αποτελούν περιφερειακούς εταίρους και σε ορισμένες χώρες που αποτελούν παγκόσμιους εταίρους της ΕΕ.

Ο ρόλος του ευρώ στην πράσινη μετάβαση

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία³⁰ καταγράφει την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα στην ΕΕ. Περιλαμβάνει μια παγκόσμια διάσταση για την προώθηση της εφαρμογής των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η διεθνής κοινότητα βάσει της συμφωνίας του Παρισιού. Η ΕΕ καλείται να ενεργοποιήσει τεράστιες επενδύσεις για να επιτύχει τους στόχους της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030 και να εξασφαλίσει κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, καθώς και για να επιτύχει άλλους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, όπως η προστασία της βιοποικιλότητας και η μετάβαση στην κυκλική οικονομία. Σε συνδυασμό με το σχέδιο ανάκαμψης, η προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης παρέχει στις χρηματοπιστωτικές αγορές της ΕΕ την ευκαιρία να εξελιχθούν σε παγκόσμιο κόμβο «πράσινης χρηματοδότησης», ενισχύοντας το ευρώ ως το προεπιλεγμένο νόμισμα στο οποίο εκφράζονται τα βιώσιμα χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Το 2019, σχεδόν το ήμισυ του συνόλου των παγκόσμιων εκδόσεων πράσινων ομολόγων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ, εκφράζονταν σε ευρώ³¹. Το μερίδιο αυτό αναμένεται να αυξηθεί, δεδομένου ιδίως του στόχου χρηματοδότησης του 30 % των επενδύσεων του Next Generation EU από πράσινα ομόλογα, τα οποία θα εκδοθούν έναντι επιλέξιμων δαπανών κυρίως στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών. Το επικείμενο πρότυπο πράσινων ομολόγων της ΕΕ, η ταξινόμηση της βιώσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ και οι υποχρεώσεις γνωστοποίησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τη βιώσιμη χρηματοδότηση θα στηρίξουν περαιτέρω τις πράσινες επενδύσεις της ΕΕ.

³⁰ COM(2019) 640, βλ. ανωτέρω.

³¹ Βλ. «Unleashing the euro's untapped potential at global level» (Αξιοποίηση του ανεκμετάλλετου δυναμικού του ευρώ σε παγκόσμιο επίπεδο), ομιλία του F. Panetta, μέλους της εκτελεστικής επιτροπής της ΕΚΤ, συνεδρίαση με βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Διαθέσιμη στη διεύθυνση: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ecb.sp200707~3eebd4e721.en.html>

Επιπλέον, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω στοχευμένες πλατφόρμες συναλλαγών για βιώσιμα χρηματοπιστωτικά μέσα σε ευρώ, π.χ. για τις εκκολαπτόμενες αγορές ενέργειας όπως του υδρογόνου, στην ΕΕ και πέραν αυτής.

Με το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ), η ΕΕ έχει θέσει σε λειτουργία τη μεγαλύτερη αγορά άνθρακα στον κόσμο, της οποίας ο κύκλος εργασιών και η ρευστότητα αυξάνονται σταθερά. Το ΣΕΔΕ της ΕΕ έχει αποδειχθεί ένα αποτελεσματικό εργαλείο με βάση την αγορά, το οποίο παρέχει κίνητρα για την οικονομικά αποδοτική μείωση των εκπομπών. Οι εκπομπές οντοτήτων που καλύπτονται από το ΣΕΔΕ μειώθηκαν κατά 35 % περίπου, μεταξύ 2005 και 2019. Η Επιτροπή εξακολουθεί να ενισχύει την αποδοτικότητα και την ανθεκτικότητα του ΣΕΔΕ της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις, όπως η δημιουργία του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις στο εμπόριο δικαιωμάτων εκπομπής, συμπεριλαμβανομένου του αντίκτυπου της σχετικής εξαίρεσης παρεπόμενης δραστηριότητας, ιδίως στο πλαίσιο της επανεξέτασης της οδηγίας MiFID έως το τέλος του 2021, με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι αγορές ΣΕΔΕ πληρούν τα πλέον αυστηρά πρότυπα. Η Επιτροπή αναμένει ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά θα εμπορεύονται δικαιώματα εκπομπής στην ΕΕ σύμφωνα με το ρυθμιστικό και εποπτικό καθεστώς της ΕΕ. Ο νέος κοινός χώρος πλειστηριασμών για δικαιώματα εκπομπής θα βρίσκεται στην ΕΕ, όπως και ο παλαιότερος.

Τον Ιούνιο του 2021, η Επιτροπή θα υποβάλει νομοθετικές προτάσεις για την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ τουλάχιστον κατά 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με το 1990 (δέσημη προσαρμογής στον στόχο 55 %)³². Στο πλαίσιο των δράσεων αυτών, η Επιτροπή πρόκειται να προτείνει την επέκταση του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ώστε να συμπεριλάβει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις θαλάσσιες μεταφορές. Επιπλέον, στην εν λόγω νομοθετική πρόταση εξετάζει το ενδεχόμενο επέκτασης της χρήσης της εμπορίας εκπομπών σε εκπομπές από τα κτίρια, τις οδικές μεταφορές ή όλες τις άλλες εκπομπές από την καύση ορυκτών καυσίμων. Έτσι είναι πιθανό να αυξηθεί σημαντικά η κάλυψη του συστήματος όσον αφορά τους τομείς και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

Βασική δράση 4: Η Επιτροπή θα προωθήσει τη χρήση πράσινων ομολόγων ως εργαλείων χρηματοδότησης επενδύσεων και έργων που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η Επιτροπή σκοπεύει να εκδώσει το 30 % των συνολικών ομολόγων στο πλαίσιο του Next Generation EU με τη μορφή πράσινων ομολόγων.

Βασική δράση 5: Η Επιτροπή θα αναζητήσει δυνατότητες επέκτασης του ρόλου του ΣΕΔΕ της ΕΕ με σκοπό τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων του για το περιβάλλον και θα στηρίζει περαιτέρω δραστηριότητες συναλλαγών στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ στην ΕΕ.

³² COM(2020) 562, «Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030. Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών· COM(2020) 690, «Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021. Μια Ένωση δύναμης σε έναν εύθραυστο κόσμο», ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Το ευρώ στην ψηφιακή εποχή

Η ενίσχυση του ψηφιακού χρηματοοικονομικού τομέα, με την ταυτόχρονη αντιμετώπιση των σχετικών κινδύνων, θα στηρίζει την οικονομική ανάκαμψη της ΕΕ και τον ευρύτερο οικονομικό μετασχηματισμό. Η περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού ψηφιακού χρηματοοικονομικού τομέα θα ενισχύσει την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και την ικανότητα προστασίας της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και των αξιών της ΕΕ.

Ολοένα και περισσότερες κεντρικές τράπεζες στον κόσμο εξετάζουν τη δυνατότητα θέσπισης ψηφιακών νομισμάτων κεντρικών τραπεζών (CBDC). Ενώ οι τράπεζες έχουν ήδη πρόσβαση σε χρήματα κεντρικών τραπεζών σε ψηφιακή μορφή μέσω των αποθεματικών τους, η νέα τεχνολογία παρέχει τη δυνατότητα ενός νομίσματος CBDC λιανικής το οποίο θα είναι άμεσα προσβάσιμο σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Η Επιτροπή και η ΕΚΤ καταβάλλουν προσπάθειες για να διασφαλίσουν έναν ισχυρό και δυναμικό ευρωπαϊκό ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα και έναν καλά ενσωματωμένο τομέα πληρωμών με σκοπό να αντεπεξέλθουν στις νέες ανάγκες όσον αφορά τις πληρωμές στην ΕΕ. Λαμβάνοντας υπόψη την ψηφιοποίηση, τις ταχείες μεταβολές του τοπίου των πληρωμών και την εμφάνιση κρυπτοπεριουσιακών στοιχείων, η ΕΚΤ διερευνά τη δυνατότητα έκδοσης ψηφιακού ευρώ για να συμπληρώσει τις λύσεις χρήσης μετρητών και πληρωμών που παρέχονται από τον ιδιωτικό τομέα.

Τον Οκτώβριο 2020, η ΕΚΤ δημοσίευσε την έκθεση της ειδικής ομάδας υψηλού επιπέδου του Ευρωσυστήματος σχετικά με το ψηφιακό ευρώ³³ και δρομολόγησε δημόσια διαβούλευση. Η διαβούλευση αυτή ολοκληρώθηκε στις 12 Ιανουαρίου 2021, καταγράφοντας έντονο ενδιαφέρον. Μεταξύ των πιθανών πλεονεκτημάτων του, το ψηφιακό ευρώ μπορεί να στηρίζει την ψηφιοποίηση της οικονομίας της ΕΕ και τη στρατηγική της αυτονομία. Σε συνδυασμό με λύσεις ψηφιακού νομίσματος του ιδιωτικού τομέα, το ψηφιακό ευρώ μπορεί επίσης να μετριάσει εν μέρει τις προκλήσεις που δημιουργούνται από την παρατηρούμενη μείωση των σχέσεων τραπεζικής ανταπόκρισης στις διασυννοριακές συναλλαγές που προκύπτει από τον εξορθολογισμό του κόστους από τις τράπεζες, τις κανονιστικές προσδοκίες³⁴ και τις μεταβολές στον τρόπο παροχής της εν λόγω υπηρεσίας. Για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων του δημόσιου ψηφιακού ευρώ είναι επίσης σημαντικό να αντιμετωπιστούν πιθανές προκλήσεις για τις πολιτικές της ΕΕ, όπως αυτές που αφορούν τις υπηρεσίες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, τον παραγκωνισμό λύσεων πληρωμών του ιδιωτικού τομέα, τη χρηματοοικονομική ένταξη, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, την προστασία των δεδομένων, καθώς και την άσκηση νομισματικής πολιτικής. Στις 3 Νοεμβρίου 2020 η Ευρωομάδα πραγματοποίησε την πρώτη στρατηγική συζήτηση σχετικά με το ψηφιακό ευρώ και τις πιθανές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες που μπορεί να ενέχει μια τέτοια καινοτομία.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής και της ΕΚΤ θα επανεξετάσουν από κοινού σε τεχνικό επίπεδο ένα ευρύ φάσμα πολιτικών, νομικών και τεχνικών ζητημάτων που προκύπτουν

³³ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, «Έκθεση για το ψηφιακό ευρώ», (Οκτώβριος 2020).

³⁴ Ειδικότερα στον τομέα της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

από την πιθανή θέσπιση του ψηφιακού ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη τις αντίστοιχες εντολές τους που προβλέπονται στις Συνθήκες της ΕΕ.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της στρατηγικής για τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα³⁵, η Επιτροπή πρότεινε έναν νέο κανονισμό για τις αγορές κρυπτοπεριουσιακών στοιχείων (MiCA)³⁶. Στόχος της είναι να διασφαλίσει ότι τα κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία με λειτουργία πληρωμής, ιδίως τα «σταθερά κρυπτονομίσματα», δεν θέτουν ζητήματα για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, τη νομισματική πολιτική, τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής και τη νομισματική κυριαρχία. Αυτό συνάδει με το ανακοινωθέν των υπουργών οικονομικών της G20 και των διοικητών των κεντρικών τραπεζών του Οκτωβρίου 2020³⁷. Η ανάπτυξη δεσμών άμεσων πληρωμών μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών, όπως ορίζεται στη στρατηγική πληρωμών λιανικής της Επιτροπής³⁸, θα μετριάσει επίσης την παρατηρούμενη μείωση της τραπεζικής ανταπόκρισης. Όπως αποφάσισε η G20, κανένα «παγκόσμιο σταθερό κρυπτονόμισμα» δεν θα πρέπει να αρχίσει να λειτουργεί έως ότου αντιμετωπιστούν όλες οι σχετικές νομικές, ρυθμιστικές και εποπτικές απαιτήσεις με κατάλληλο σχεδιασμό και τηρώντας τα ισχύοντα πρότυπα.

Βασική δράση 6: Η Επιτροπή και η ΕΚΤ θα επανεξετάσουν από κοινού ένα ευρύ φάσμα πολιτικών, νομικών και τεχνικών ζητημάτων που προκύπτουν από την πιθανή έκδοση του ψηφιακού ευρώ.

4. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η ΕΕ είναι ανοιχτή στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές, αλλά είναι έτοιμη να προστατεύσει τα συμφέροντά της. Στο πλαίσιο αυτό, οι αποφάσεις ισοδυναμίας στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες είναι αμοιβαία επωφελείς για την ΕΕ και για τις τρίτες χώρες και εξυπηρετούν τον στόχο της ΕΕ για την προώθηση της διεθνούς ολοκλήρωσης των χρηματοπιστωτικών αγορών, διατηρώντας παράλληλα τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η Επιτροπή έλαβε περισσότερες από 280 αποφάσεις ισοδυναμίας για περισσότερες από 30 χώρες.

Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τις υποδομές των χρηματοπιστωτικών αγορών, οι οποίες αποτελούν στρατηγικούς κόμβους του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Χρησιμεύουν ως πύλες προς ξένες χρηματοπιστωτικές αγορές και το άνοιγμά τους αποφέρει οφέλη για τις επιχειρήσεις και τους επενδυτές της ΕΕ, και πρέπει να υπόκεινται σε διαχείριση και εποπτεία σύμφωνα με αυστηρά πρότυπα, τα οποία βασίζονται στο έργο διεθνών φορέων καθορισμού προτύπων. Επιπλέον, είναι σημαντικό να διατηρείται η παροχή κρίσιμων λειτουργιών σε περιόδους κρίσεων. Βασικό συμφέρον της ΕΕ αποτελεί η ανάπτυξη των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών της και η αύξηση της ανθεκτικότητάς τους, ώστε να αποτρέπεται η εξάρτηση από την παροχή τέτοιων κρίσιμων υπηρεσιών από δικαιοδοσίες τρίτων χωρών.

³⁵ COM(2020) 591, βλ. ανωτέρω.

³⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937, COM(2020) 593.

³⁷ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: <http://www.g20.utoronto.ca/2020/2020-g20-finance-1014.html>.

³⁸ COM(2020) 592, βλ. ανωτέρω.

Η ενίσχυση της επιχειρησιακής ανθεκτικότητας των υποδομών της αγοράς περιλαμβάνει την προάσπιση του τομέα από τις όλο και περισσότερο διάχυτες, στοχευμένες και αποτελεσματικές απειλές και ευπάθειες της κυβερνοασφάλειας³⁹. Η Επιτροπή δημοσίευσε προσφάτως συγκεκριμένες προτάσεις⁴⁰ που επιδιώκουν τη βιώσιμη ψηφιοποίηση των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων της ΕΕ μέσω υψηλού επιπέδου ψηφιακής επιχειρησιακής ανθεκτικότητας και ασφάλειας του δικτύου και των συστημάτων πληροφοριών από τα οποία εξαρτάται η ΕΕ.

Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών

Ορισμένες υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών με έδρα την ΕΕ παρέχουν παγκόσμιες υπηρεσίες θεματοφυλακής και ανταλλαγής μηνυμάτων. Οι διεθνείς δραστηριότητές τους έχουν ως αποτέλεσμα την υπαγωγή τους σε αλλοδαπούς νόμους και πολιτικές. Τούτο τις καθιστά επίσης ευάλωτες σε ενέργειες διατάραξης από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής μονομερών κυρώσεων. Είναι σημαντικό για την ΕΕ να διατηρήσει την παγκόσμια εμπέλεια των υποδομών αυτών, διασφαλίζοντας παράλληλα την ανοιχτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ.

Η ΕΕ θα πρέπει να αναπτύξει μέτρα για την προάσπιση των φορέων της ΕΕ σε περίπτωση που μια τρίτη χώρα αναγκάσει τις υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών με έδρα στην ΕΕ να συμμορφωθούν με τις μονομερώς εγκριθείσες κυρώσεις της ή με άλλα μέσα που παρεμποδίζουν τις νόμιμες δραστηριότητες της ΕΕ. Ένα πρώτο βήμα, στο πλαίσιο της ευρύτερης αντίδρασης της ΕΕ στην παράνομη εξωεδαφική εφαρμογή μονομερών κυρώσεων από τρίτη χώρα που θίγει νόμιμες δραστηριότητες της ΕΕ, είναι η αξιολόγηση των ευπαθειών, με δομημένο τρόπο, με τη δοκιμή και την ανάπτυξη των επιχειρηματικών μοντέλων των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών. Ένα δεύτερο βήμα είναι η ανάπτυξη εργαλείων για την αντιστάθμιση των επιπτώσεων που υφίστανται φορείς της ΕΕ από την παράνομη εξωεδαφική εφαρμογή μονομερών μέτρων από τρίτη χώρα. Για παράδειγμα, όταν τέτοια μέτρα τρίτων χωρών έχουν ως αποτέλεσμα τον αδικαιολόγητο αποκλεισμό από υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών ή πρόστιμα σε βάρος κάποιου φορέα με έδρα στην ΕΕ, η ΕΕ μπορεί να αντιμετωπίσει την εν λόγω αθέμιτη παρέμβαση με τις προτεινόμενες δράσεις. Οι δράσεις που αναφέρονται στο τμήμα 5 θα συμβάλουν επίσης στην επίτευξη αυτού του σκοπού.

Τα τεράστια ποσά των συμβάσεων σε ευρώ που εκκαθαρίζονται και διακανονίζονται από κεντρικούς αντισυμβαλλομένους εκτός της ΕΕ εγείρουν επίσης ανησυχίες όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην περίπτωση μελλοντικής κρίσης που θα απαιτεί ρευστότητα σε ευρώ ή άλλα νομίσματα της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόσφατη απόφαση προσωρινής ισοδυναμίας σχετικά με το πλαίσιο του Ηνωμένου Βασιλείου για τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους καθιστά σαφές ότι ο όγκος των υφιστάμενων ανοιγμάτων εκκαθαριστικών μελών της Ένωσης έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων

³⁹ ENISA Threat Landscape — 2020 (Το τοπίο των απειλών — 2020), διαθέσιμο (μόνο στα αγγλικά) στη διεύθυνση: <https://www.enisa.europa.eu/topics/threat-risk-management/threats-and-trends>.

⁴⁰ JOIN(2020) 18, «Η στρατηγική κυβερνοασφάλειας της ΕΕ για την ψηφιακή δεκαετία», κοινή ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Δεκέμβριος 2020· COM(2020) 823, Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση και για την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (οδηγία NIS)· Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα (DORA) και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) αριθ. 648/2012, (ΕΕ) αριθ. 600/2014 και (ΕΕ) αριθ. 909/2014.

του Ηνωμένου Βασιλείου συνεπάγεται κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της Ένωσης και για τη μετάδοση και άσκηση της νομισματικής πολιτικής της Ένωσης. Ως εκ τούτου, υπάρχει η σαφής προσδοκία ότι τα εκκαθαριστικά μέλη της Ένωσης θα μειώσουν τα ανοίγματά τους έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων του Ηνωμένου Βασιλείου που είναι συστημικά σημαντικοί για την Ένωση, ιδίως όσον αφορά τα ανοίγματα σε εξωχρηματοπιστηριακά παράγωγα που εκφράζονται σε ευρώ και άλλα νομίσματα της Ένωσης. Επιπλέον, η προσφάτως συσταθείσα εποπτική επιτροπή για κεντρικούς αντισυμβαλλομένους στην Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) θα προβεί σε ολοκληρωμένη εξέταση της συστημικής σημασίας των κεντρικών αντισυμβαλλομένων τρίτων χωρών και των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων τους εκκαθάρισης στην Ένωση⁴¹, και η ESMA θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αντιμετωπίσει τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σύμφωνα με τον κανονισμό για τις υποδομές των ευρωπαϊκών αγορών (κανονισμός EMIR⁴²).

Οι συμμετέχοντες στην αγορά της ΕΕ καλούνται να μειώσουν τα υπερβολικά ανοίγματα έναντι συστημικών κεντρικών αντισυμβαλλομένων σε τρίτες χώρες και οι κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι της ΕΕ καλούνται να αναπτύξουν την δυνατότητα εκκαθάρισης που διαθέτουν. Κατά συνέπεια, τα ανοίγματα θα είναι πιο ισορροπημένα προς όφελος της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ, την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΒΑ) και την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), σχεδιάζει, ως εκ τούτου, να συνεργαστεί με τον κλάδο για την αξιολόγηση πιθανών τεχνικών ζητημάτων σχετικά με τη μεταβίβαση συμβάσεων σε ευρώ ή σε άλλα νομίσματα της ΕΕ σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους που βρίσκονται στην ΕΕ με σκοπό τη διευκόλυνση των μεταβιβάσεων αυτών. Θα εξεταστούν επίσης οι επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία. Έως τα μέσα του 2021, αναμένεται να εκδοθούν συστάσεις.

Βασική δράση 7: Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με εταιρείες υποδομής των χρηματοπιστωτικών αγορών για τη διεξαγωγή εμπειριστατωμένης ανάλυσης των ευπαθειών τους όσον αφορά την παράνομη εξωεδαφική εφαρμογή μονομερών κυρώσεων από τρίτες χώρες. Η Επιτροπή προτίθεται, στο πλαίσιο αυτό, να ζητήσει τη συμμετοχή της ΕΚΤ και των αρμόδιων ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την ανάγκη έκδοσης σχετικών συστάσεων και θα συμβάλει στο εύρος εργαλείων της ΕΕ για την πρόληψη και την αποτελεσματική αντιμετώπιση της αθέμιτης παρέμβασης σε υποδομές χρηματοπιστωτικών αγορών με έδρα στην ΕΕ.

Βασική δράση 8: Η Επιτροπή θα συγκροτήσει ομάδα εργασίας για την αξιολόγηση πιθανών τεχνικών ζητημάτων σχετικά με τη μεταβίβαση χρηματοπιστωτικών συμβάσεων σε ευρώ ή σε άλλα νομίσματα της ΕΕ που εκκαθαρίζονται εκτός ΕΕ σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους που βρίσκονται στην ΕΕ.

⁴¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 όσον αφορά τις διαδικασίες αδειοδότησης κεντρικών αντισυμβαλλομένων και τις συμμετέχουσες αρχές καθώς και τις απαιτήσεις αναγνώρισης κεντρικών αντισυμβαλλομένων τρίτων χωρών.

⁴² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4 Ιουλίου 2012, για τα εξωχρηματοπιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών.

Μείωση της υπερβολικής εξάρτησης από ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και από τη χρηματοδότηση σε ξένο νόμισμα

Η υπερβολική εξάρτηση από τραπεζικές συναλλαγές εκτός ΕΕ μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα σε περιόδους διατάραξης της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το μερίδιο αγοράς των τραπεζών επενδύσεων της ΕΕ μειώνεται τα τελευταία 15 χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ. Σε περιόδους οικονομικών κρίσεων, οι τράπεζες εκτός ΕΕ ενδέχεται να επιλέξουν να περιορίσουν την παρουσία τους στην ΕΕ και να επικεντρωθούν στην εγχώρια αγορά τους. Κάτι τέτοιο μπορεί να εμποδίσει την πρόσβαση εταιρειών και κρατών μελών της ΕΕ σε χρηματοδότηση της κεφαλαιαγοράς, λύσεις διαχείρισης κινδύνων ή άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ρευστότητα ή ακόμη και τη φερεγγυότητα των χρηματοοικονομικών αντισυμβαλλομένων της ΕΕ.

Μια σχετική πηγή κινδύνου είναι η υπερβολική εξάρτηση των τραπεζών της ΕΕ από αγορές πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων. Το 2011, το ΕΣΣΚ⁴³ συνέστησε ήδη στις εθνικές εποπτικές αρχές να παρακολουθούν τη χρηματοδότηση και τη ρευστότητα σε δολάρια ΗΠΑ και τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ να προβλέπουν σχέδια έκτακτης χρηματοδότησης. Έκτοτε, θεσπίστηκαν νέες απαιτήσεις ρευστότητας για τις τράπεζες που καλύπτουν επίσης σημαντικά ξένα νομίσματα και συμφωνήθηκαν συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων από την ΕΚΤ με άλλες κεντρικές τράπεζες για την παροχή ρευστότητας σε δολάρια ΗΠΑ στο τραπεζικό σύστημα και στην οικονομία κατά τη διάρκεια ακραίων συνθηκών της αγοράς. Τα μέτρα αυτά έχουν μετριάσει σε κάποιον βαθμό τους προβληματισμούς για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και η διατάραξη της αγοράς τον Μάρτιο του 2020 παρείχαν μια εικόνα των εν λόγω κινδύνων⁴⁴. Κατά κανόνα, η διασυνοριακή χρηματοδότηση διευκολύνει τη ροή πιστώσεων μέσω της παγκόσμιας οικονομίας. Ωστόσο, οι διασυνοριακές ροές είναι περισσότερο ευμετάβλητες σε περίοδο κρίσης, καθώς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τείνουν να αναχρηματοδοτούν εσπευσμένα τις θέσεις τους, να αυξάνουν τη ρευστότητά τους και να μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου. Με την έναρξη της πανδημίας COVID-19 και δεδομένου του ρόλου του δολαρίου ΗΠΑ ως παγκόσμιου νομίσματος, η ορμητική ζήτηση του δολαρίου και η αποδιοργάνωση της αγοράς συμφωνιών επαναγοράς των ΗΠΑ κατέστησαν ολόένα και πιο δύσκολο και δαπανηρό για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εκτός ΗΠΑ να αναχρηματοδοτήσουν τις πράξεις τους σε δολάρια.

Η μεγαλύτερη χρήση του ευρώ στις διεθνείς συναλλαγές, η αυξημένη ελκυστικότητα και οι ευκαιρίες επενδύσεων σε ευρώ, καθώς και η ανάδειξη και παγίωση δεικτών αναφοράς σε ευρώ είναι πιθανό να μειώσουν περαιτέρω τις χρηματοοικονομικές ευπάθειες των επιχειρήσεων. Ένα πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση των προβληματισμών αυτών είναι να μελετηθούν λεπτομερέστερα η εξάρτηση από χρηματοπιστωτικούς φορείς εκτός ΕΕ και χρηματοδότηση σε ξένα νομίσματα, οι σχετικοί παράγοντες και οι ευπάθειες του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ. Η Επιτροπή θα αναθέσει στην Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών να εκπονήσει μελέτη σχετικά με την εξάρτηση της ΕΕ από

⁴³ Σύσταση του ΕΣΣΚ για τη χρηματοδότηση πιστωτικών ιδρυμάτων σε δολάρια ΗΠΑ (ΕΣΣΚ/2011/2)

⁴⁴ «US dollar funding tensions and central bank swap lines during the COVID-19 crisis» (Εντάσεις στη χρηματοδότηση σε δολάρια ΗΠΑ και συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων κεντρικών τραπεζών κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19), που δημοσιεύθηκε στο Οικονομικό Δελτίο της ΕΚΤ, τεύχος 5/2020.

χρηματοπιστωτικούς φορείς εκτός ΕΕ και την εξάρτηση των τραπεζών από χρηματοδότηση σε ξένο νόμισμα το 2021.

Διασφάλιση της ροής κεφαλαίων και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με τρίτες χώρες

Η εξωεδαφική εφαρμογή μονομερών κυρώσεων από τρίτες χώρες έθιξε σοβαρά την ικανότητα της ΕΕ και των κρατών μελών της όσον αφορά την προώθηση στόχων εξωτερικής πολιτικής, την τήρηση των διεθνών συμφωνιών και τη διαχείριση διμερών σχέσεων με χώρες στις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις. Κατά καιρούς, οι μονομερείς ενέργειες τρίτων χωρών έθεσαν σε κίνδυνο το νόμιμο εμπόριο και τις επενδύσεις των επιχειρήσεων της ΕΕ με άλλες χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, η Γερμανία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο θέσπισαν, με την τεχνική και οικονομική υποστήριξη των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (EYED), το μέσο στήριξης των εμπορικών ανταλλαγών (INSTEX), έναν μηχανισμό ειδικού σκοπού για τη διευκόλυνση των πληρωμών που αφορούν το νόμιμο εμπόριο μεταξύ ΕΕ και Ιράν. Το μέσο δρομολογήθηκε τον Ιανουάριο 2019 και έκτοτε προσχώρησαν ως μέτοχοι πέντε ακόμη κράτη μέλη (Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Κάτω Χώρες και Σουηδία) και η Νορβηγία.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον ύπατο εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (στο εξής: ύπατος εκπρόσωπος), θα εξετάσει τον πλέον κατάλληλο τρόπο προστασίας της εξωτερικής πολιτικής και των στρατηγικών συμφερόντων της ΕΕ, καθώς και των εταιρειών και ιδιωτών της ΕΕ, από τα αποτελέσματα της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής μονομερών κυρώσεων που επιβάλλονται από τρίτες χώρες. Στο πλαίσιο της συζήτησης αυτής, η Επιτροπή θα διερευνήσει, σε στενό συντονισμό με την EYED, επιλογές για τη διασφάλιση της αδιάλειπτης και ασφαλούς ροής βασικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μεταξύ της ΕΕ και των εμπορικών εταίρων της και για την προάσπιση των νόμιμων δραστηριοτήτων των φορέων της ΕΕ, σε πλήρη συμμόρφωση με τις πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες και το πλαίσιο κυρώσεων της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, θα διερευνηθούν τρόποι περαιτέρω βελτίωσης της αποτελεσματικότητας διαφόρων μέσων, όπως το INSTEX.

Βασική δράση 9: Η Επιτροπή θα διερευνήσει τρόπους για να διασφαλίσει την αδιάλειπτη ροή βασικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών, με οντότητες της ΕΕ ή πρόσωπα που αποτελούν στόχο της εξωεδαφικής εφαρμογής μονομερών κυρώσεων τρίτων χωρών.

5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

Οι κυρώσεις της ΕΕ αποτελούν βασικό μέσο το οποίο χρησιμοποιείται για την προώθηση των στόχων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), μέσω της οποίας η ΕΕ μπορεί να παρεμβαίνει, ιδίως για τη διατήρηση της ειρήνης και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας. Επομένως, διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διασφάλιση των αξιών της ΕΕ και στην προβολή της επιρροής της σε διεθνές επίπεδο. Η σθεναρότερη και ταχύτερη εφαρμογή και εκτέλεση κυρώσεων της ΕΕ, καθώς και η πολιτική προστασίας έναντι της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής σε φορείς της ΕΕ κυρώσεων από τρίτες χώρες, θα ωφελήσει το άνοιγμα, την ισχύ και την ανθεκτικότητα της ΕΕ.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Ύπατος Εκπρόσωπος και η Επιτροπή έχουν διαφορετικά, συμπληρωματικά προνόμια όσον αφορά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την εκτέλεση κυρώσεων της ΕΕ⁴⁵, με πλήρη σεβασμό του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου. Το Συμβούλιο αποφασίζει να εγκρίνει, να ανανεώσει ή να άρει κυρώσεις, βάσει προτάσεων του ύπατου εκπροσώπου. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον ύπατο εκπρόσωπο, θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις αυτές στο δίκαιο της ΕΕ υποβάλλοντας κοινές προτάσεις για κανονισμούς του Συμβουλίου. Με τον ρόλο του θεματοφύλακα των Συνθηκών, η Επιτροπή επιβλέπει την εφαρμογή των κυρώσεων από τα κράτη μέλη βάσει της ΣΛΕΕ. Ωστόσο, η εφαρμογή δεν είναι απολύτως ομοιόμορφη σε ολόκληρη την ΕΕ, όπως όφειλε να είναι. Έτσι δημιουργούνται στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά, καθώς οι εταιρείες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών ξένων εταιρειών στην ΕΕ, μπορούν να παρακάμπτουν τις απαγορεύσεις. Επίσης, δημιουργείται αβεβαιότητα μεταξύ των φορέων. Η ασυνεπής εκτέλεση υπονομεύει την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων και την ικανότητα της ΕΕ να εκφράζεται ομόφωνα.

Η πλήρης και ομοιόμορφη εφαρμογή των κυρώσεων της ΕΕ, σε συνδυασμό με πρόσθετες προσπάθειες για την καταπολέμηση της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής σε φορείς της ΕΕ μονομερών κυρώσεων από τρίτες χώρες, θα ενισχύσει περαιτέρω τη στρατηγική βαρύτητα της ΕΕ: i) αυξάνοντας την αξιοπιστία της ΕΕ ως ρυθμιστικής δύναμης και ii) διατηρώντας την ακεραιότητα και τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού της ενιαίας αγοράς της ΕΕ.

Βελτίωση του σχεδιασμού και της εφαρμογής κυρώσεων της ΕΕ

Οι κυρώσεις της ΕΕ πρέπει να στοχεύουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της ΕΕ, αποφεύγοντας παράλληλα τυχόν αθέλητες συνέπειες. Η Επιτροπή, ως θεσμικό όργανο αρμόδιο για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της εφαρμογής των κυρώσεων της ΕΕ βάσει της ΣΛΕΕ, θα συμβάλει από το 2021 στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των κυρώσεων της ΕΕ. Η αξιολόγηση αυτή θα συνίσταται στην εξέταση του οικονομικού αντίκτυπου των κυρώσεων στις οντότητες στις οποίες επιβάλλονται, στις εμπορικές πρακτικές μεταξύ της ΕΕ και της οικείας χώρας, στις επιχειρήσεις της ΕΕ και στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας. Με βάση αυτήν την αξιολόγηση, η Επιτροπή θα συντονιστεί με τον ύπατο εκπρόσωπο για να προτείνει τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κανονισμών της ΕΕ σχετικά με τις κυρώσεις.

Το 2021 η Επιτροπή θα προβεί επίσης σε επανεξέταση των πρακτικών που παρακάμπτουν και υπονομεύουν τις κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης κρυπτονομισμάτων και σταθερών κρυπτονομισμάτων. Βάσει των αποτελεσμάτων της θα διαμορφωθούν πιθανές νομοθετικές προτάσεις ή κατευθυντήριες γραμμές εφαρμογής από το 2022.

Οι κυρώσεις της ΕΕ είναι πιο αποτελεσματικές όταν διατίθενται πάραυτα πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπό τους. Το 2021 η Επιτροπή θα αναπτύξει βάση δεδομένων, το αποθετήριο ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις κυρώσεις. Με αυτήν θα παρέχεται η δυνατότητα έγκαιρης αναφοράς και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή και την εκτέλεση των κυρώσεων. Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο λήψης εξειδικευμένων πληροφοριών,

⁴⁵ Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλει κυρώσεις της ΕΕ με απόφαση που λαμβάνεται ομόφωνα, σύμφωνα με το άρθρο 29 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και κανονισμό που εγκρίνεται με ειδική πλειοψηφία σύμφωνα με το άρθρο 215 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που συλλέγονται από τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς της ΕΕ. Η Επιτροπή θα συνεργάζεται, κατά περίπτωση, με τον ύπατο εκπρόσωπο. Επιπλέον, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την ανάγκη επανεξέτασης των υφιστάμενων υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη.

Παράλληλα με την έκδοση της παρούσας ανακοίνωσης, η Επιτροπή συγκροτεί ομάδα εμπειρογνομόνων από εκπροσώπους των κρατών μελών σχετικά με τις κυρώσεις και την εξωεδαφικότητα. Οι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης θα καλούνται να παραστούν στις συνεδριάσεις της ομάδας. Η εντολή της ομάδας θα καλύπτει θέματα που άπτονται της τεχνικής εφαρμογής των κυρώσεων της ΕΕ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2271/96 (νομοθεσία θωράκισης)⁴⁶. Επιπλέον, η ομάδα θα λειτουργεί ως φόρουμ για τη διεξαγωγή περαιτέρω εργασιών σχετικά με την ανθεκτικότητα της ΕΕ έναντι των επιπτώσεων της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής μονομερών κυρώσεων που επιβάλλονται από τρίτες χώρες. Θα μπορούν να προσκληθούν μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και η κοινωνία των πολιτών, ανάλογα με την περίπτωση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ανθρωπιστικές πτυχές παραμένουν σε πρώτο πλάνο.

Για ορισμένα θέματα που αφορούν τις διασυνοριακές κυρώσεις απαιτείται περαιτέρω συντονισμός. Επί του παρόντος, οι αρχές των κρατών μελών που χειρίζονται αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας από επιχειρήσεις της ΕΕ ή ανθρωπιστικούς φορείς που δραστηριοποιούνται σε πολλά κράτη μέλη δεν ενημερώνονται συχνά για παράλληλες αιτήσεις ή αποφάσεις που εκδίδονται από άλλες εθνικές αρχές. Κατά συνέπεια, είναι πιθανό να υπάρξει μη συντονισμένη εκτέλεση των κυρώσεων της ΕΕ και να δημιουργηθούν οι συνθήκες για άγρα ευνοϊκότερης δικαιοδοσίας. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να δημιουργήσει ένα κεντρικό σύστημα γνωστοποιήσεων και διάδοσης πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και για να συμβάλει στον συντονισμό των απαντήσεων των κρατών μελών, σε πλήρη συμμόρφωση με την κατανομή αρμοδιοτήτων που προβλέπεται στις Συνθήκες.

Η Επιτροπή θα συζητήσει επίσης την εφαρμογή κυρώσεων της ΕΕ με τα κράτη μέλη, ώστε να εξασφαλίσει εναρμονισμένη προσέγγιση στο πλαίσιο αυτό. Στην ομάδα εμπειρογνομόνων που αναφέρεται παραπάνω θα μπορούσαν επίσης να συζητηθούν τα εφαρμοστέα πρότυπα και οι αντίστοιχες βέλτιστες πρακτικές.

Τέλος, η ΕΕ αποτελεί τον μεγαλύτερο πάροχο βοήθειας σε τρίτες χώρες. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και τους διεθνείς εταίρους της για να εξασφαλίσει περαιτέρω τα υψηλότερα επίπεδα δέουσας επιμέλειας, με σκοπό να διασφαλίσει ότι τα κονδύλια και οι οικονομικοί πόροι της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων, χρησιμοποιούνται σε πλήρη συμμόρφωση με τις κυρώσεις της ΕΕ. Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να εξακολουθήσει να συνεργάζεται με εταίρους που πρέπει να αυξήσουν τις ικανότητές τους στον τομέα αυτόν.

Βασική δράση 10: Το 2021, η Επιτροπή θα αναπτύξει βάση δεδομένων, το αποθετήριο ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις κυρώσεις, για την έγκαιρη αναφορά και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή και την εκτέλεση των κυρώσεων.

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2271/96 του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 1996, για την προστασία από τις συνέπειες της εξωεδαφικής εφαρμογής ορισμένων νόμων που θεσπίστηκαν από μια τρίτη χώρα, και των μέτρων που βασίζονται σ' αυτούς ή απορρέουν από αυτούς. (ΕΕ L 309 της 29.11.1996, σ. 1).

Βασική δράση 11: Το 2021, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για τη δημιουργία ενιαίου σημείου επαφής για ζητήματα διασυνοριακής επιβολής και εφαρμογής.

Βασική δράση 12: Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να μεριμνά περαιτέρω ώστε τα κονδύλια και οι οικονομικοί πόροι της ΕΕ που παρέχονται σε τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμούς και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να μην χρησιμοποιούνται κατά παράβαση των κυρώσεων της ΕΕ, συνεχίζοντας ιδίως να συνομολογεί νομικά δεσμευτικές διατάξεις με εταίρους που υλοποιούν τα κονδύλια της ΕΕ με στόχο τη διασφάλιση της συμμόρφωσης, και παρακολουθώντας την υλοποίησή τους.

Εποπτεία της εναρμονισμένης εκτέλεσης των κυρώσεων της ΕΕ

Ως θεματοφύλακας των Συνθηκών, η Επιτροπή παρακολουθεί και συλλέγει πληροφορίες σχετικά με πιθανές παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ από τα κράτη μέλη. Για να ανταποκριθεί στον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών σχετικά με παραβιάσεις κυρώσεων της ΕΕ και πιθανές επιπτώσεις για όσους αναφέρουν παράνομες δραστηριότητες, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ειδικό εργαλείο για την υποβολή ανώνυμων αναφορών.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022, η Επιτροπή θα καταρτίσει χάρτη πορείας (συμπεριλαμβανομένων κριτηρίων και χρονοδιαγράμματος) για τη μετάβαση από τον εντοπισμό συστηματικής μη συμμόρφωσης με τις κυρώσεις της ΕΕ στην προσφυγή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, η Επιτροπή θα συνεργάζεται με τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνομόνων για τις κυρώσεις και την εξωεδαφικότητα, για να διασφαλίσει ότι οι εθνικές ποινές για παραβιάσεις των κυρώσεων της ΕΕ είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Βασική δράση 13: Η Επιτροπή θα δημιουργήσει ειδικό σύστημα που θα επιτρέπει την ανώνυμη υποβολή αναφορών για αποφυγή κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της μαρτορίας δημοσίου συμφέροντος. Το σύστημα θα παρέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις για την τήρηση απορρήτου.

Ενίσχυση των υφιστάμενων εργαλείων για την αντιμετώπιση της εξωεδαφικότητας και εξέταση του ενδεχόμενου θέσπισης νέων

Τα τελευταία χρόνια, ορισμένες τρίτες χώρες αύξησαν τη χρήση κυρώσεων ή άλλων κανονιστικών μέτρων, με σκοπό να καθορίσουν τη συμπεριφορά των φορέων της ΕΕ, είτε πρόκειται για ιδιώτες είτε για εταιρείες. Η ΕΕ θεωρεί ότι η εξωεδαφική εφαρμογή μέτρων κατά των φορέων της ΕΕ από τρίτες χώρες αντίκειται στο διεθνές δίκαιο. Τα μέτρα αυτά απειλούν την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς και των χρηματοπιστωτικών συστημάτων της ΕΕ, μειώνουν την αποτελεσματικότητα της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και ασκούν πίεση στο νόμιμο εμπόριο και τις επενδύσεις κατά παράβαση των βασικών αρχών του διεθνούς δικαίου.

Ο συνεχής στενός συντονισμός με συμμάχους και ομοϊδεάτες εταίρους, με σκοπό να ευθυγραμμιστούν τα καθεστώτα κυρώσεων στον μέγιστο δυνατό βαθμό, αποτρέπει εν μέρει τη θέσπιση κυρώσεων τρίτων χωρών που διαφέρουν κατά το πεδίο εφαρμογής ή κατ' ουσίαν από εκείνες της ΕΕ και εφαρμόζονται εξωεδαφικά και σε φορείς της ΕΕ. Ο ύπατος εκπρόσωπος και η Επιτροπή, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, θα επιδιώξουν τον τακτικό διάλογο και τη συνεργασία σχετικά με τις κυρώσεις με τρίτους εταίρους, ιδίως με τους εταίρους της ομάδας G-7, για να εξασφαλιστεί καλύτερη

εναρμόνιση των αποφάσεων σχετικά με τις κυρώσεις και θέματα εφαρμογής, και να εκφραστούν πιθανοί προβληματισμοί σχετικά με την εξωεδαφική εφαρμογή των κυρώσεων τρίτων χωρών.

Βασική δράση 14: Ενίσχυση της συνεργασίας σχετικά με τις κυρώσεις, ιδίως με τους εταίρους της G-7.

Η νομοθεσία θωράκισης αποτελεί την ενιαία αντίδραση της ΕΕ στην εξωεδαφική εφαρμογή μέτρων τρίτων χωρών, ιδίως των δευτερογενών κυρώσεων, σε φορείς της ΕΕ⁴⁷. Για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της, η νομοθεσία θωράκισης πρέπει να αποτελεί μέρος της συνολικής πολιτικής της ΕΕ κατά της εξωεδαφικότητας, για την οποία η Επιτροπή θα εφαρμόσει τα ακόλουθα μέτρα με σκοπό την καλύτερη χρήση των υφιστάμενων εργαλείων και τη δημιουργία νέων εργαλείων, ανάλογα με την περίπτωση:

- (i) σαφέστερες διαδικασίες και κανόνες για την εφαρμογή του άρθρου 6 (με σκοπό, ιδίως, να διευκολυνθεί η αποζημίωση εις βάρος περιουσιακών στοιχείων των εναγομένων σε ολόκληρη την ΕΕ)·
- (ii) ενισχυμένα εθνικά μέτρα για την εξουδετέρωση της αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών αποφάσεων διοικητικών αρχών και δικαστηρίων που βασίζονται στα αναφερόμενα εξωεδαφικά μέτρα (άρθρο 4)·
- (iii) εξορθολογισμένη επεξεργασία αιτήσεων χορήγησης άδειας σύμφωνα με το άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των ζητούμενων πληροφοριών·
- (iv) πιθανή συμμετοχή σε διαδικασίες που διεξάγονται σε άλλο κράτος για την υποστήριξη εταιρειών και ιδιωτών της ΕΕ.

Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων των άμεσων ξένων επενδύσεων στην ΕΕ για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη⁴⁸, η Επιτροπή θα εξετάζει επίσης κατά πόσο είναι πιθανό η συναλλαγή να έχει ως αποτέλεσμα την παράνομη εξωεδαφική εφαρμογή στον στόχο της ΕΕ κυρώσεων τρίτων χωρών. Για παράδειγμα, κατά την επανεξέταση της απόκτησης ελέγχου σε εταιρείες της ΕΕ από ξένο επενδυτή, η Επιτροπή μπορεί να κληθεί να αξιολογήσει, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές των κρατών μελών, κατά πόσο κάτι τέτοιο καθιστά την εταιρεία-στόχο της ΕΕ πιο επιρρεπή στην τήρηση τέτοιων εξωεδαφικών κυρώσεων, ανεξάρτητα από τη χώρα που τις επέβαλε. Ένα τέτοιο αποτέλεσμα μπορεί έτσι να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητα της εταιρείας-στόχου της ΕΕ να διατηρεί κρίσιμες υποδομές στην ΕΕ ή να διασφαλίζει την προστασία και τη συνέχεια του εφοδιασμού της ΕΕ με εισροές κρίσιμης σημασίας.

Ιστορικά, η νομοθεσία θωράκισης προέβλεπε ενιαία αντίδραση της ΕΕ στην εξωεδαφική εφαρμογή κυρώσεων. Ωστόσο, ο πολλαπλασιασμός των εν λόγω κυρώσεων απαιτεί εμπάθυνση του διαλόγου σχετικά με πιθανά πρόσθετα μέτρα για την αύξηση της

⁴⁷ Οι σημαντικότερες διατάξεις της ακυρώνουν τυχόν ισχύ στην ΕΕ οποιασδήποτε απόφασης δικαστηρίου και διοικητικής αρχής που βασίζεται στις εν λόγω εξωεδαφικές κυρώσεις (άρθρο 4)· απαγορεύουν στα πρόσωπα της ΕΕ να συμμορφώνονται με ορισμένες εξωεδαφικές κυρώσεις, εκτός εάν τους επιτραπεί να το πράξουν (άρθρο 5)· και επιτρέπουν σε πρόσωπα της ΕΕ να ζητούν, ενώπιον δικαστηρίων, αποζημίωση για ζημιές που προκλήθηκαν συνεπεία αυτών των εξωεδαφικών κυρώσεων (διάταξη περί επιστροφής ποσών) (άρθρο 6).

⁴⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (ΕΕ L 79I της 21.3.2019, σ. 1) («κανονισμός για τον έλεγχο των ΑΞΕ»).

αποτροπής και, εφόσον απαιτείται, για την αντιμετώπισή τους. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει διαδικασία γενικού προβληματισμού σχετικά με τις επιλογές πολιτικής για τον εκσυγχρονισμό της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής μονομερών κυρώσεων τρίτων χωρών σε ιδιώτες και οντότητες της ΕΕ. Πέραν της εξέτασης της τροποποίησης για την ενίσχυση της νομοθεσίας θωράκισης με επίκεντρο την επιβολή μη εμπορικών αντιποίνων, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο δημιουργίας περαιτέρω εργαλείων για την προάσπιση των νόμιμων δραστηριοτήτων των φορέων της ΕΕ σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θα συμμετέχουν ανάλογα με την περίπτωση.

Παράλληλα, η Επιτροπή επανεξετάζει την εμπορική πολιτική της⁴⁹ και θα υποβάλει πρόταση για την αποτροπή και την αντιμετώπιση μέτρων εξαναγκασμού από τρίτες χώρες το αργότερο στο τέταρτο τρίμηνο του 2021 (ή νωρίτερα εφόσον παραστεί ανάγκη)⁵⁰.

Βασική δράση 15: Η Επιτροπή θα εξετάσει πρόσθετες επιλογές πολιτικής για την περαιτέρω αποτροπή και αντιμετώπιση της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής σε φορείς της ΕΕ μονομερών κυρώσεων από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2271/96.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή αναλαμβάνει ένα συνεκτικό σύνολο δράσεων με σκοπό να ενισχύσει την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ για να αυξήσει την ικανότητά της να προωθεί και να υπερασπίζεται το βασισμένο σε κανόνες πολυμερές σύστημα και να αναπτύσσει αμοιβαία επωφελείς διμερείς σχέσεις, προστατεύοντας ταυτόχρονα την ίδια από αθέμιτες και καταχρηστικές πρακτικές.

Η Επιτροπή θα επιδιώξει να υλοποιήσει όλες τις προαναφερθείσες δράσεις, προκειμένου να αυξήσει την ανθεκτικότητα της οικονομίας και των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ. Η Επιτροπή θα προσεγγίσει εταίρους τρίτων χωρών με σκοπό να προωθήσει τη χρήση του ευρώ, να προαγάγει τη θέση του ευρώ ως διεθνούς νομίσματος αναφοράς στον τομέα του εμπορίου, της ενέργειας και των εμπορευμάτων, να ενισχύσει την εφαρμογή και την εκτέλεση κυρώσεων της ΕΕ και να προστατεύσει τους φορείς της ΕΕ έναντι της παράνομης εξωεδαφικής εφαρμογής μέτρων τρίτων χωρών.

Οι εν λόγω τομείς δράσης είναι αλληλένδετοι και συμπληρωματικοί, και η επιτυχία της ενίσχυσης της θέσης της ΕΕ στους τομείς αυτούς θα εξαρτηθεί από πολλούς ενδιαφερόμενους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, κυρίως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της ΕΕ και την ΕΚΤ. Η Επιτροπή καλεί όλους αυτούς τους παράγοντες να

⁴⁹ Ανανεωμένη εμπορική πολιτική για μια ισχυρότερη Ευρώπη, σημείωμα διαβούλευσης της 16ης Ιουνίου 2020.

Διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/july/tradoc_158874.pdf

⁵⁰ Δήλωση προθέσεων προς τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Νταβίντ Μαρία Σασόλι, και προς την καγκελάρια της Γερμανίας κ. Ανγκελα Μέρκελ, 16 Σεπτεμβρίου 2020, διαθέσιμη στη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/state_of_the_union_2020_letter_of_intent_el.pdf.

Βλ. επίσης πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2021, διαθέσιμο στη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_el

συμμετάσχουν στη στρατηγική αυτήν προς όφελος της αποτελεσματικότητας της Ένωσης στην παγκόσμια σκηνή, και της οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού τομέα της, συνολικά. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις εν λόγω δράσεις σε συνεχή βάση, και το 2023 θα επανεξετάσει την κατάσταση εφαρμογής των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων.